

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 74/2020-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. februára 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovéj a sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jeho slobody náboženského vyznania a viery podľa čl. 24 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a slobody myslenia, svedomia a náboženstva podľa čl. 9 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd oznámením Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky sp. zn. 46982/2019/152 z 30. decembra 2019 o odložení podania a takto

r o z h o d o l :

1. Žiadosti [REDACTED] o ustanovenie právneho zástupcu v konaní o jeho ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

2. Ústavnú sťažnosť [REDACTED] **o d m i e t a** ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. februára 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie slobody náboženského vyznania a viery podľa čl. 24 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a slobody myslenia, svedomia a náboženstva podľa čl. 9 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) oznámením Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) sp. zn. 46982/2019/152 z 30. decembra 2019 o odložení podania (ďalej len „oznámenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ požiadal ministerstvo o prešetrenie vybavenia svojej opakovanej sťažnosti Slovenskou komorou exekútorov podľa § 218b ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov po tom, čo sa Slovenská komora exekútorov stotožnila so svojím pôvodným stanoviskom z 30. mája 2007 sp. zn. 94-3413/07 a sťažnosť vybavila stanoviskom sp. zn. 590-13889/19 z 27. novembra 2019. Sťažovateľ sa svojou pôvodnou sťažnosťou adresovanou Slovenskej komore exekútorov domáhal výroku, že označený súdny exekútor, v exekúcii vedenej pod sp. zn. EX 432/2006 proti sťažovateľovi ako povinnému, nemal oprávnenie na vykonanie núteného výkonu exekučného titulu – cirkevného rozhodnutia, čím malo dôjsť k porušeniu označených práv sťažovateľa. Ministerstvo na sťažovateľovu žiadosť o prešetrenie vybavenia jeho opakovanej sťažnosti reagovalo oznámením, ktorým žiadosť odložilo podľa § 6 ods. 1 písm. d) zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sťažnostiach“)

s odôvodnením, že od udalosti, ktorej sa predmet sťažnosti týka, uplynulo v deň jej doručenia viac ako päť rokov.

3. Podľa názoru sťažovateľa ministerstvo „bolo povinné sa ku veci vyjadriť k rozhodnutiu Slovenskej komory exekútorov, a vec riešiť, keďže ide o závažné porušenie“ označených práv, preto sťažovateľ v sťažnosti namieta, že došlo k porušeniu jeho označených práv oznámením ministerstva z 30. decembra 2019 o odložení podania.

4. Na základe uvedenej argumentácie sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol nálezom v tomto znení:

„Základné ústavné právo [redacted] bytom [redacted] právo garantované Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd v hlave I článok 9, ako sloboda náboženstva, a právo podľa článku 42, Ústavy Slovenskej republiky, ako sloboda náboženského vyznania a viery, bolo rozhodnutím Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky vec vracia Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky na ďalšie konanie.“

II.

Relevantné ustanovenia právnych predpisov

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 24 ods. 1 ústavy sloboda myslenia, svedomia, náboženského vyznania a viery sa zaručujú. Toto právo zahŕňa aj možnosť zmeniť náboženské vyznanie alebo vieru. Každý má právo byť bez náboženského vyznania...

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 9 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu myslenia, svedomia a náboženského vyznania; toto právo zahŕňa slobodu zmeniť svoje náboženské vyznanie alebo presvedčenie, ako aj slobodu prejavovať svoje náboženské vyznanie alebo presvedčenie sám alebo spoločne s inými, či už verejne alebo súkromne, bohoslužbou, vyučovaním, vykonávaním náboženských úkonov a zachovávaním obradov.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,

- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

11. Podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Sťažovateľ sa v sťažnosti, ktorá trpela viacerými nedostatkami (povinné zastúpenie, nedostatočné odôvodnenie, nevykonateľný petit, pozn.), domáhal vyslovenia porušenia svojich označených práv oznámením ministerstva, ktorou ministerstvo odpovedalo na sťažovateľovu žiadosť o prešetrenie vybavenia sťažnosti Slovenskou komorou exekútorov.

13. Ústavný súd v záujme hospodárnosti konania upustil od štandardnej výzvy adresovanej sťažovateľovi na odstránenie nedostatkov sťažnosti, keďže dospel k záveru, že ani prípadné odstránenie nedostatkov sťažnosti by za žiadnych okolností nevedlo k inému rozhodnutiu o nej. Vychádzajúc z celého obsahu sťažnosti, ústavný súd ustálil predmet tohto konania tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto rozhodnutia.

14. Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

15. Zmyslom a účelom tejto zásady je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú.

16. Za situácie, ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti ochrany práv alebo právom chránených záujmov fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy podľa zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „SSP“), nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom.

17. Jedným zo základných princípov, na ktorých je vystavaná nová procesná úprava správneho súdnictva, je princíp uvedený v § 5 ods. 2 SSP, a to princíp ochrany základných ľudských práv a iných subjektívnych práv. V zmysle § 2 ods. 1 a § 5 ods. 2 SSP je základným účelom správneho súdnictva poskytovanie ochrany subjektívnym právam účastníkov administratívneho konania (pozri k tomu napr. BARICOVÁ, J., FEČÍK, M., ŠTEVČEK, M., FILOVÁ, A. a kol. Správny súdny poriadok. Komentár. Bratislava : C. H. Beck, 2018. s. 68.).

18. Ústavný súd, vychádzajúc z námietky porušenia označených práv sťažovateľa oznámením ministerstva, s poukazom na generálnu klauzulu vyjadrenú v čl. 46 ods. 2 ústavy, ktorá ustanovuje, že z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd, konštatuje, že v okolnostiach

sťažovateľovej veci aj vzhľadom na jeho tvrdenie (že došlo k neprípustnému zásahu do jeho základných práv, pozn.) existoval účinný prostriedok nápravy, a to správna žaloba.

19. Nevyužitie zákonnej možnosti podať správnu žalobu nemožno preto nahradzovať sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv. Túto možnosť sťažovateľ v posudzovanej právnej veci mal.

20. Keďže sťažovateľ právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho práv, nevyčerpal a nepreukázal, že sa tak stalo z dôvodov hodných osobitného zreteľa, ústavný súd sa meritórne nezaoberal podanou ústavnou sťažnosťou, ale túto pri predbežnom prerokovaní podľa zásady ratio temporis odmietol ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu pre konanie o tejto sťažnosti

21. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

22. Vzhľadom na sťažovateľom formulovanú žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu pre konanie o tejto ústavnej sťažnosti bolo potrebné rozhodnúť aj o tomto procesnom návrhu. Ústavný súd pri rozhodovaní o tejto žiadosti vychádzal zo svojho záveru, že sťažovateľ sťažnosťou napádal oznámenie ministerstva, proti ktorému nevyužil jemu dostupný a účinný právny prostriedok ochrany svojich označených práv (správna žaloba, pozn.), čo viedlo ústavný súd nevyhnutne k záveru, že v okolnostiach posudzovanej veci ide o zjavne bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, preto o žiadosti sťažovateľa na ustanovenie právneho zástupcu pre toto konanie rozhodol tak, že jej nevyhovelo (bod 1 výroku tohto rozhodnutia).

23. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími uplatnenými návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. februára 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu